

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy hóra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fólyozalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

35%.

Pécs, 1899. november 3.

Holnapután újra megindul a kvóta-tárgyalási komédia, a melynél Magyarország fogja fizetni az óriási belépő díjakat. Megalakulnak a kvótaküldöttségek, mind a kettőben lehetőleg ugyanazokkal a szereplőkkel, akik már két ízben fejtették ki ellentétes álláspontjaikat s bár a magyar kvótaküldöttség legutóbb már rálépett az engedékenységre sikamlós lejtőjére, arra nézve teljesen tisztában van mind a két kormány, hogy megegyezés most sem fog létesülhetni köztük, mert azt reményleni sem lehet, hogy a magyar küldöttség az engedékenységekben egészen addig sülyedjen, a mennyivel a túlfeszített osztrák igények kielégítve lennének.

A küldöttségek tárgyalásai tehát most is csak üres formáság jelentőségével fognak birni és csupán az marad meg nyílt kérdésnek, hogy mi történik azután?

A törvény szerint mindkét küldöttség véleménye mindkét országgyűlés elé terjesztendő s csak ha az országgyűlések sem tudnának megegyezni, következik be az uralkodó döntése.

Csak hogy már két ízben nem lett megtartva a törvény, a mennyiben a kvótaküldöttségek véleményei az országgyűlések elkerülésével lettek az uralkodó döntése alá bocsátva. Hogy így fog-e történni most is, még nem tudhatni bár Széll Kálmánnak a képviselőház március 8-ki ülésében

tett kijelentéséből következtetik, hogy ez-uttal az országgyűlés nem fog elkerülni.

Ennek megfelelőleg a bécsi lapok már mint elhatározott dolgot közlik, hogy a kormányok a kvótaküldöttségek jelentéseit elő fogják terjeszteni a saját országgyűléseiknek és pedig a saját azonos tartalmu javaslatok kíséretében, a melyekre nézve *a két kormány már teljes egyetértésre jutott.* Ez a javaslat *Magyarország kvótáját az eddigi 31.4% helyett 35%-ban ajánlja megállapítani.*

Széll Kálmán ugyan még a pénzügyi bizottság múlt heti tárgyalásai alatt is erősen tagadta, hogy a kormányok között a kvótára nézve megegyezés léteznék, ha azonban tekintetbe vesszük, hogy ebben az odiosus ügyben a magyar kormány minden ellentétes állítása dacára mindig a bécsi értesülések váltak be valóknak, nincs okunk kételkedni most sem, hogy igaza van a bécsi sajtónak, mikor a kormányok közt létrejött megegyezésről ad hírt.

S ez nem is lehet másként, hisz az előrelátás legnagyobb foku hiányáról tenne tanuságot az, hogy a kormányok azzal a biztos kilátással szemben, miszerint a kvótaküldöttségek munkája sikerrel járni nem fog, előre meg ne állapodtak volna az iránt, hogy ezt a kérdést milyen javaslat kíséretében fogják országgyűléseik elé terjeszteni.

Már most csak az a kérdés marad hátra, vajjon a kormányok komolyan remélhetik-e, hogy közös megállapodásukat

az országgyűlések el is fogják fogadni? Erre a kérdésre pedig alig mernénk igen-nel felelni. Maguk az előző osztrák kormányok annyira kihasználták korteseszközül a magyar kvóta fölemelését és az elégedetlen osztrák népek éhségét oly nagyra növelték, hogy azok a 3.6%-os emeléssel megelégedni nem fognak; alig lehet tehát kilátás arra, hogy a Reichsrath többsége a 60—35%-os kvótaarányt elfogadja.

De vajjon elfogadhatja-e a magyar országgyűlés kvótáknak 3.6%-kal való megemelését? Igazán kétségbe kellene esnünk a politikai tisztesség felől, ha ez megtörténhetnék.

A mikor a kormánypárt legelőkelőbb oszlopos férfiai a kvótaküldöttségben nap-nál fényesebben bizonyítják, hogy kvótánk fölemelése Magyarországnak igazságtalan és jogtalan megterhelését képeznék, ugyan mi-féle arccal szavazhatnak meg ezek és követők a pártban mégis a kvótaemelést, mikor ez a kérdés az országgyűlés elé kerül?

Hiszen már az az intézkedés is, hogy a közös költségeknek csak a közös vámterület vámbevételén fölül maradó része lesz a kvótaarány szerint megosztva, a lehető legnagyobb igazságtalanság Magyarországra nézve. Mert kétségtelen tény, hogy Magyarország a közös vámbevételekhez sokkal nagyobb arányban járul hozzá, mint Ausztria, mert Magyarország vámköteles behozatala a külföldről sokkal nagyobb, mint Ausztriáé.

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Karcolatok a színvilágból.

(A pécsi nők kegyelele)

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Ha karcolatokat nem irnék, bizony halotti beszédet kellene mondanom e helyütt, mert a tárgyam oly szomorú, oly megható.

Pedig olyan elemtől van itt szó, kik *játszva* élnek e világon; mert *játék* az élet-pályájuk s kikerül az a balga feltevés vert gyökeret a nagy társadalomban, hogy afféle *soh' se halunk meg* duhaj módon élnek le napjaikat, pedig hányszor halnak meg örömben, bánatban, kötelességből a *színpadon*.

Az Isten végzetének kell jelentkezni abban, hogy a nagy költők és művészek alkotásainak műveletében tűnjenek el és tűnjenek ki az idők felett — és az élők sorából.

Petőfinek Janglelkében talál akkor is dicső gondolatok szülemlették, midőn Segesvár mellett ama végzetes hid karfájára támaszkodva nézte az ádáz harcot, melyet egy maroknyi hazaszeretettől lelkesített csapat vívott a rengeteg kozák haddal; s ez volt hattyudala is, mely azután örökre elnémult.

Egressy Gábor a nagy művész, azon a világot jelentő deszkákon, »Brankovics» Obernyik drámájának abban a jelenetében adta ki utolsó leheletét, midőn a két fiát látja megcsontulva.

Csak nem régiben E. Kovács Gyula a jeles művész, mint egy ihletett pap az oltár számolyán, úgy hunyt el szónoklata közben ama bős félistenek szobra talapzatán — mely a segesvári csatasíkon fenn áll.

Ezek mind oly jelenségek, melyekben az isteni végzet ujmutatásként nyilvánul az élő nemzedék számára, hogy lássa saját szemével, miként veszi magához az Úr a nagyokat saját alkotásuk teréről s hogy miként méltatja őket dicsőülteknek.

Nem ama két férfit akarta e a jó Isten sujtani azzal, hogy mérhetlen fájdalmat kelle szenvedniök fiatal és szerető nejük elvesztésével, vagy annyira szerette őket az Úr, hogy anyagi seregében óhajtotta őket látni ott a Mindenható trónusa mellett?

Fiatal, szép, jó, istentelők és erkölcsös volt mind a kettő.

Mindkettőt megjutalmazta a természet. Anyai örömeiknek néztek elé. Ámde, hogy anyai karjaik közé vegyék csecsemőiket és az édes anyai életnedvvel táplálhassák emléikről szülőtteiket, ezt az Isten nem akarta. Meghalt mind a kettő.

Az egyik még életet sem adhatott magzatának. A másik életet adott. A magzat él, az anya szülés után kiszervezett.

Szegény férjek. Kettős és kínos megtörő fájdalom volt ez reátok nézve. Csoda, hogy bele nem roskadtatok. Mindkettőtök tisztalelkű jó embereknek, barátainak ismertelek; ugyan mivel érdemelhetétek meg ezt a kemény megpróbáltatást?!

De az Istenben való bizalom és a férfiúi erőslékség győzött bennetek — és szembe szálltatok a sors csapásával az életben maradt tiéitek számára.

Szinte látom már a szives olvasó boszúságát, hogy oly soká lamentálok, és nem rukkolok ki, kikerül van szó, és mi köze ezekhez a pécsi nők kegyeletének?

Megmondom tehát:

A pécsi régitemetőnek a Balokányi tó felőli oldalán, ott, hol ama nyugvó vitéznek vasrácsos siremlékén az oroszlan nyugszik, annak szomszédságában egy terebélyes erős kőrifa tövében egy márványsirkövön ez olvasható: »Takács Ádámné, szül Rózsa Antónia színesz-nőnek — a pécsi nők kegyeletéből. — Meghalt életének 22-ik, házasságának 4 ik évében. 1859. ápril 12 én.»

Történt pedig ez a haláleset — mint a felírás is igazolja — 1859-ben — a német világban, a Bach huszarak uralkodásának —

Az igazságnak tehát az felelné meg, hogy a közös költségek teljes összegükben, a vámbevételek levonása nélkül kerüljenek a kvóta szerinti megosztás alá, a vámbevételekből pedig a magyar kincstárt illessék meg azok az összegek, a melyek Magyarországra behozott külföldi cikkek után folytak be. Mert az tény, hogy a vámbevételek által fedezett közös költségekhez Magyarország ma sokkal többel járul hozzá, mint a gazdag Ausztria.

Aztán ha már bele is mennénk abba az abszurd okoskodásba, hogy az igazságtalan sarcolás megszüntetése fejében kárpótlással tartozunk Ausztriának, akkor is jogtalan lenne kvótánknak 3.6%-kal való megemelése.

Mert a fogyasztási adók átutalásából várható jövedelmi többletünk hivatalos adatok szerint csak két millióra fog rugni, míg a 3.6%-os kvótaemelés csak a mostani közös költségek mellett is *csaknem ötödfél millióval terhelné meg a magyar költségvetést*, ami azonban, tekintettel a közös költségeknek folytonos emelkedésére, évről évre szaporodnék, a mivel a fogyasztási adók átutalt jövedelmének szaporodása lépést semmi esetre sem tartana.

Ilyen körülmények között tehát csak nem hazaárulás számba menne az, ha a magyar országgyűlés kvótánknak 35%-ra való fölemelését megszavazná s azért ezt Széll Kálmán komolyan nem is remélheti.

De nem is reméli, mert annak a 65—35%-os közös javaslatnak egészen más célzata lesz, mint hogy azt a két országgyűlés alkotmányosan elfogadja. Ez a célzat pedig nem más, mint hogy a kérdéses javaslat, mint a két kormány közös megállapodása alapul szolgáljon a koronának a kvótaarány eldöntésénél.

Az eddigi döntéseknél ilyen közös kormányi javaslat előterjesztve nem lévén, a korona alig is tehetett mást, mint megtartani az eddigi kvótát. De most már mindkét kormány közös megállapodása fog az uralkodó elé kerülni, nagyon természet-

tes lesz tehát, ha a döntésnél ezt fogja zsinormértékül venni.

Mert ugyan ki követelhetné józanul az uralkodótól, aki másik államának érdekeit csakugy tartozik szívén viselni, mint a mienket, hogy kisebb arányban állapítsa meg a kvótánkat, mint a mekkorában azt megállapíttatni javasolja maga a magyar kormány, amely első sorban mégis csak Magyarország érdekét van hivatva érvényesíteni.

Az lesz tehát annak a közös kormányi megállapodásnak a következése, hogy akár fogadja el azt az országgyűlés, akár nem, Magyarország kvótája a 35%-on alul maradni semmi körülmények közt nem fog.

S ezt annak a kormánynak fogjuk köszönhetni, a mely a törvény, jog és igazság jegyében született. Vagy talán a 35%-os kvótát is örökségképpen vette át Bánffytól, mint a Hentzi-kultuszt? De hát akkor miben különbözik az örökhagyótól az az örökös, aki az egész hagyatékot átveszi leltár jogkedvezménye nélkül?

H i r e k.

Pécs, 1899. november 3.

Megszöktette a feleségét.

Néhány komoly képű, a szürke beamter világ minden kellékével felruházott akta került tegnap a vármegyéhez.

Olyan komolyak, olyan szürkék ezek a hivatalos iratok, mintha csak valamely fegyelmi ügynek rideg dokumentumai volna, pedig ha beléjük tekint az ember, önkénytelenül is derűs mosolyra huzódik a szája a szemlélőnek.

Dacára a sok »van szerencsém hivatalos tisztelettel jelenteni«-nek, olyan ipressiot nyer az ember azokból az aktákból, mintha valami készülő félben levő operette szövegkönyvét olvasná.

Pedig nem hiába ismétljük, hogy ezek az iratok eléggé komolyak, mert bizony van ott »jegyzőkönyv« »panasz«, melyeknek eredményeképp szerepel az aktáborítólapja, egy valóságos, és minden ízében hivatalos »körözvény«.

ő életiért; mert nem hihető, hogy évtizedeken át árván hagyta volna édes anyja sírját.

De ezen is segített a Gondviselés.

B . . . nyug. szinigazgatónak leánya egy pár év előtt szini szünidejét Pécsen atyjánál töltötte. Sétái közt a temetőben felfedezte a sírt. Azóta a sír nem árva. Gondozva lesz egész évben, halottak estéjén pedig — ha bár szerényen — ellátva koszorúval, kivilágítatik. Szóval az árvaság nem látszik meg rajta többé. Ez is jellemzi a színészi kollegiális érzületet.

A másik kedves halottat még nem fedibe mohosult sír göröngy. Mindnyájan emlékezünk a csak pár év előtt a fentebbihez hasonló körülmények közt elhunyt Gyarmathyné Mészáros Korneliára. Hisz nem maradt szárazon szem ama ezernyi nép áradat közt, a mely kikísérte örök nyugalomhelyére kedves halottunkat.

S meg vagyok győződve, hogy az esetből is jelentkezett volna a kegyelet oly arány és irányban, mint 40 év előtt a pécsi hölgyek körében; de erre nem volt szükség, mert teljes rendezett állapotban maradt utána férje, ki ezt a kegyeletet felejthetlen neje iránt magának tartotta fenn. 1859-ben zsellér volt a magyar színészet otthonában és így szegény is volt, hát biz akkor a pécsi nők kegyelete nem ment minden napi dolog számban.

. . . . . s.

Köröznek egy embert, akinek az a bűne, hogy megszöktette a tulajdon esküdt feleségét. Nos és hogy milyen operette libretto fejlődnek ki ebből, milyen pikáns kis bohózatot faragna eme szürke iratokból Bisson ur, annak csak azok a megmondhatói, kik ellentétben a körözvény hőseivel: a feleségeik elől szöknek meg.

Azok az akták valóban, homlok egyenest ellenkezőleg a korszellemmel, eltérőleg a szokásos formától olyan idillikus kis história alapeszméjévé fejlődtek, mely ma már csak ott a faluk fehérre meszelt házikóinak lakói között lehetséges, hol szinte természetes idealizmust lehel szerte a rét virányain át fujdogáló szellő, mely tán még ősz idejében is szelidebben suhan végig a rét sárguló fűszálain, mint a város komor palotái fölött.

Ennyit a millieuból, s hadd következék most a történet maga:

Tóbiás József drávaszarvasi lakos neve szerepel a hivatalos körözvényben, mint olyan egyéné, ki összeütközésbe került a hatósággal.

Nos ha a hitvesi szeretet megnyilatkozása, a ragaszkodás oly dolgok, melyek miatt összeütközésbe kerülhet az ember a paragrafusokkal, akkor csak csipjék nyakon mihamarább, s kérdezzék meg tőle, a földi igazságszolgáltatás bírái: »Ember! Hogy mered szeretni a feleségedet?!«

Tóbiás József egy évvel ezelőtt kötött házasságot egy falubeli szép leánnyal: Vörös Ilonkával. A fiatalok boldogan éltek s mi sem zavarta nyugalmukat, csupán néha okozott galibát a családi béke obligat eliensége, a novellaszerű: anyós!

A derék asszony közvetítésével támadt apróbb családi zivatarok után azonban rendszerint mihamarább béke lett, míg nem egyszer aztán olyan zivatar támadt, melynek fekete fellegeit nem egyhamar sikerült szerte oszlatni.

A fiatal férj abba a megbocsájthatlan hibába esett, hogy néhány pajtasával elment a kocsmába s berugott, aztán valamikor úgy éjfél után vergődött haza.

A fiatal asszonyka — bár könnybe lábadtak a szemei — szívből megbocsájtotta volna ezt a csekély félrelépést férjének, azonban nem úgy az anyós.

Éppen mint a novellákban szokás, csipőire rakta a kezeit s harsány hangon szónokolt:

— Leányom! Egy percig sem tűröm tovább, hogy ennek a korhely kocsmahősnek a felesége légy! Gyere!

S az asszonyka — ki tudja miért — tán csupa duzzogásból elment, elment vissza az anyja házához.

Tóbiás József pedig egy darabig csak állta ezt a »megfeleségtelenítést«, de aztán szörnyű vágyat érzett az asszonyka után és levelet irt neki. Hogy mi volt abban a levélben, azt nem tárgyalják a hivatalos iratok, annyi azonban bizonyos, hogy a napokban egy holdvilágos éjszakán kocsi állott meg az anyós háza előtt, s néhány pillanat múlva a fiatal férj boldogan ölelte keblére az anyós karmai közül kiszabadított asszonykát.

Nos hát ez lényegében a »feleség szöktetés« históriája, tartalma azoknak a szürke aktáknak, melyek dacára komolyképű voltunknak, derűs mosolyt csálnak a szemlélő ajkai köré, s melyek a földühödt anyós panasza folytán, a hivatalos iktatóban: »Tóbiás József drávaszarvasi lakos elleni körözés« címen szerepelnek.

Napirend 1899. november 4-én.

Naptár: szombat, nov. 4. — Róm. kath.: Károly. — Prot.: Károly. — Görög-kel.: (okt. 23.) Jakab. — Zsidó: S. Toldoth. — Nap kél 6 óra 51 perckor; nyugszik 4 óra 37 perckor. — Hold kél 8 óra 27 perckor reggel; nyugszik 5 óra 18 perckor este.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe idő, északon és nyugaton csapadék várható.

Színház: »Királysöktetés«, operett.

idejében és hozzá még akkor, midőn azon évi Virágvasárnapján a német színész uraknak ki méltóztatott sétálni Pécs városából egy kis időre, helyet engedve Latabár szerény magyar társulatának; mert a magyarnak akkor szerénynek kellett lennie, még a saját fészkében is.

És ha még abban a cenzurás, zsandáros »was sagt er!«-es világban Pécsen oly lelkes derék honleányok voltak, kik az édes magyar hazai nyelv apostolai (Bizony akkor csak a magyar színészek voltak nyelvünk apostolai. Szerk.) egyikének elhunyt alkalmából kegyeletüknek és szeretetüknek oly eklatans jelét adták, hogy sírkövet állítottak annak, a kit szerettek, a kinek az akkori viszonyokról csak halvány fogalma is van, elképzelheti hogy ez nem csekély dolog volt és csodálom, hogy még ebben is nem kerestek politikai demonstrációt.

Ezek előtt az akkori lelkes és bátor magyar hölgyek előtt kalapot emelek akár élnek, akár porladnak.

Az elhunyt Takácsné Rózsa Antonia, egy gyönyörű leány gyermeknek adott életet, a ki ma is él, mint egy országos hírvő férfiú és országgyűlési képviselő neje.

Prielle Kornélia a magyar színművésznők ékessége nevelte és adta férjhez.

Azt kell hinnünk, hogy az érdekelt urnó talán nem is tudja, hogy alusza örök álmát az ő édes anyja, ki az ő életét áldozta föl az

— **(Számonkérés a város-házán.)** Ma délután három órakor báró *Fejérváry* Imre főispán számonkérést tartott a városházán. Az összes hivatalok közegeinek működéséről jelentést tettek a főispánnak a hivatalnokok a számonkérés során, melynek ülése még lapunk zártakor nem ért véget.

— **(Térzene.)** Az 52-ik gyalogezred zenekara vasárnap délelőtt fél 12 órától fél egyig a Széchenyi-téren térzenét tart a következő műsorral: 1. »Olasz takarodó«; induló Dreschertől. 2. Nyitány Thomas »Mignon« című operájából. 3. »Bor, asszony és dal«; keringő Strausstól. 4. Sextett Smetana »Eladott menyasszony« című operájából. 5. Egyveleg Gounod »Romeo és Julia« című operájából. 6. »Sinay Hora«, induló.

— **(A pécsi keresk. ifjusági kaszinó)** f. hó 11-én (szombaton) kezdi meg ezidei tánccal egybekötött felolvasó estélyeinek sorozatát igen érdekes műsorral, melynek részleteit a rendezőség néhány nap múlva fogja közölni. Belépti jegyek tagoknak 50 kr., nemtagoknak 1 frt.

— **(A kórházi bizottság ülése.)** Tegnap délután három órától este egynegyed hetóráig tartott ülése volt a város kórházi szakbizottságának. Az ülésen jelen voltak *Majorossy* Imre polgármester elnöke alatt *Erreth* Lajos dr., kórházi igazgató főorvos, *Herbert* János gazdasági tanácsos, *Schwartz* Frigyes dr., *Pick* Ignác dr., kórházi főorvosok, *Kauffer* Mór dr., *Bokor* Emil dr., *Kenessey* Aladár dr., *Kiss* József, *Kelemen* Mihály, *Tolnai* Vilmos dr., *Ludvig* Ferenc dr., *Ódor* Gyula, *Hartl* Ferenc, *Bodó* Aladár dr., *Cirer* Elek dr. tiszti főorvos és *Makay* István jegyzőkönyvvezető. Az ülés foglalkozott első sorban a kórházi kazán és villamtelep ügyével. *Herbert* János tanácsos alaposan kidolgozott elaboratumban tört pálcát a pécsi villamos telep mellett, hogy attól szereztesse be a három új kazán és a telepről láttassék el a kórház villamvilágítással. Azonban az ülés többsége a »Helios«-részvénytársaság ajánlata mellett foglalt állást, mely szerint új kazánok jönnek a kórházhoz és saját villamostelep rendeztetik be a kórházban, mely tizenegy és fél év alatt a város tulajdonába megy át. Ezek után az ülés a kórházi szállítások árlejtési eredményeit tárgyalta. E szerint a kórház tejszükségletét a pécsi tejszarnok, faszükségletét a város, bolti cikkeit *Simon* János kereskedése, liszt-szükségletét a pécsi sertéshizláló társaság gőzmalma és jégkészítő telepe fogja szállítani a jövőben. Végül a bor szállítására vonatkozólag egy szűkebb körű bizottság ma délelőtt tartott ülésén határozott. Ez ülésen résztvettek *Herbert* János *Erreth* Lajos dr., *Löwy* Lipót dr., *Kelemen* Mihály, *Bokor* Emil dr. és *Bodó* Aladár dr. Az ülés *Wertheimer* J. bornyagykereskedő cég ajánlatát fogadta el a borszállításra nézve.

— **(Vörheny terjedése.)** Kovács-hida, Sámód és Kémes községekben lépett fel legújában a vörheny. Miután több iskolás gyermek betegedett meg a ragadós kórban, a ragályozó kór továbbterjedésének lehető meggátlása céljából a járásorvos és a helyi iskolai hatóságok javaslata folytán a vármegye tiszti főorvosának, *Mende* Lajos dr.-nak kikért véleménye alapján az elemi iskoláknak bizony-

talán időre a szükségesnek mutatkozó gyógy, óvó és fertőtlenítő eljárás szigorú fogantatási tása mellett leendő bezáratást volt kénytelen *Tormay* Károly alispán elrendelni.

— **(Pályázat.)** A kaposvári királyi járásbírósnál egy albirói állás van üresedésben. Pályázati kérvények két hét alatt adandók be a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez.

— **(Fuvardíjak Somogy megyében.)** A képviselőválasztások fuvardíjait tegnap állapította meg az alispán elnöklésével tartott állandó választmányi ülés Kaposvárott. A minimum 1, a maximum 10 korona lesz. A tisztviselők korpótléka tárgyában egy másik bizottság elhatározta, hogy az összes tisztviselők jelenlegi fizetésük után a nyugdíjba becszámítandó tiz, illetve öt százalék korpótlékban részesítendő. A fedezetre 1 százalékos pótladó megszavazását javasolja a bizottság.

— **(Új lelkész.)** A somogyhatvani református egyházközség *Seregély* Dezső, nagykanizsai missziói lelkészt választotta meg papjává.

— **(Meglöpött színész.)** Tegnap este megjelent lapunkban megirtuk, hogy *Nádasy* Józsefet, szintársulatunk jeles tagját, *Kovalcsik* János színházi szolga meglöpte, elemelvén arany orolancát. A rendőrség távirati megkeresésére az éjjel a dombóvári vasutálmáson épen akkor tartóztatták le a szökevény tolvajt, mikor Budapest felé akart utazni. A lopott arany láncot Dombóvárott husz forintért elzalogosította, miből tizenkét forintot megtaláltak nála. Az elfogott tolvaj most ül.

— **(A süketfültiek.)** A toronylatiatiak, úgy látszik, mindig a fülükön alszanak. Ha nem alszanak, akkor is süketek és vakok, mert nem hallják és nem is látják, hogy az Árpád- és Klimó-utcákon, hogy csobog végig a víz. A mi annak a jele, hogy a viztartók tele vannak és túlfolyás állt be. És elengedik folyni azt a jó, friss vizet, mikor pedig a vízvezeték el van zárva és a közutakhoz kell egy pohár friss vizért küldeni. Hja, ők még mindig azt hiszik, hogy a közönség van ő értük és nem ők a közönségért. És ha ők egyszer a közutakat felállították, akkor mindenkinek eleget tettek s a közönség nélkülözze a vizet s járjon a közutakhoz, a meddig ők jónak látják. A drága jó víz pedig hadd folyjék a pokolba; hiszen csak nem zárhatják el és nyithatják ki a csapokat, mikor a viznek felszaporodni tetszik; majd megteszik akkor, ha kényelemszeretetük megengedi. És hogy mit se halljanak, tovább is a fülükre fekszenek és alszanak, mint egy mormotér!

— **(Gyógyszerészek jövedelme.)** A miniszterelnök kijelentett szándéka, hogy tudniillik a gyógyszerészeti dolgokat törvény által óhajtja rendezni, időszerevé teszi a gyógyszerészek vagyoni helyzetének és jövedelmének feltüntetését. A legutóbb kiadott kimutatás szerint volt az országban a fővároson kívül 1160 adóval megrótt gyógyszerész és 9 droguista. Amazok közül a nagy többség 500—600 frt jövedelem után van megadóztatva. A jövedelem maximuma 3500 frt, de ez csak egy esetben fordul elő. A droguisták közül csak egynek van 1600 frt jövedelme, a többi ezt sem éri el. A fővárosban él 45 gyógyszerész és 32 droguista. A legnagyobb jövedelem amazoknál 15, a droguis-

táknál 20.000 frt az átlagos 2755, illetőleg 2526 frt.

— **(Novemberi csillaghullás.)** Az idei novemberi csillaghullás a legszebb természeti látványosságok egyikének ígérkezik. A csillagvizsgálók már régen megállapították, hogy a novemberi csillaghullás minden harmincharmadik esztendőben éri el legnagyobb fokát és miután ez a csúcspont legutoljára 1866-ban állott be, ennél fogva az idén várható ismét a hullócsillagok maximuma. Miként 1866-ban, úgy most is erősen készülnek a csillagvizsgálók e gyönyörű látványosság megfigyelésére s könnyen meglehet, hogy most sikerülni fog valamit megtudniok a természetnek eme titokzatos parányairól. 1833. novemberben amikor szintén elérte a csillaghullás a maximumát, még sokkal kevésbé voltak a tudósok fölfegyverkezve pontos csillagászati szerszámokkal, semhogy megfigyelésükkel a tudománynak hasznot hozhattak volna. 1866. novemberben inkább a természeti szépségben való gyönyörködéssel voltak elfoglalva, semmint tudományos kutatással. De most már a csillagászati tudomány annyira előrehaladt, hogy remélhető, hogy a világ minden részében, de különösen Indiában és Braziliában résen álló tudósok előbbre fogják vinni a csillagászati tudománynak ezt a részét. Ma még fogalmunk sem lehet arról, hogy tulajdonképpen micsoda a hulló csillag. A csillagászok sokáig a mellett az elmélet mellett kardoskodtak, hogy a hulló csillagok elpusztult üstökösök maradványai; de ennek az elméletnek ellene mondott az a megfigyelés, hogy a hulló csillagok minden esztendőnek bizonyos szakáiban mutatkoznak, azt pedig nem lehet föltenni, hogy az elpusztult üstökös nyugodtan bevárja minden esztendőben, hogy földünk az ő pályájába kerüljön. Azután azt az elméletet állították föl, hogy a hulló csillagok a Biela-féle üstökösök maradványai. Ez az üstökös tudvalevőleg néhány évtized előtt összeütközött a mi földünkkel a minek az volt a következtése, hogy az üstökös ketté vált és azóta mindig fele más más irányban csatangol a világűrben. E szerint ebből az összeütközésből maradtak vissza a hulló csillagok, a melyek valahányszor a föld visszakerül a Biela-féle üstökös pályájába, özönivel esnek le a földre. De ez az elmélet sem állhat meg, mert úgy az augusztusi, mint a novemberi csillaghullás már évezredek óta ismerik. Az idén talán több szerencsésük lesz a csillagászoknak s jobban sikerül nekik megfejteni ezt a problémát, a mely évezredek óta foglalkoztatja az emberiséget.

— **(Beleesett a kutba.)** Könnyen végzetessé válható baleset történt a napokban Szentkúton, hol *Havas* János odaváló lakos tiz éves leányát küldte vizért az udvarban levő gémeskúthoz. A leánykát azonban — a mint a vizet felhúzni akarta — a súlyos vödör annyira megrántotta, hogy a leány beleesett a kutba. A balesetet még idejekorán észrevették, úgy, hogy sikerült a leánykát kihúzni a kutból. Minden baj nélkül azonban nem mult el a dolog, mert *Havas* Annuska estében kifecamította a bal lábát.

— **(Elveszett.)** Ma délelőtt a lyceumtól a Széchenyi-térig egy ezüst karperec veszett el, melyen egy ezüst halálfej zsuzsu lógott. A becsületes megtaláló kéri, hogy az ékszert adja át a rendőrségnek.

— **(A játék vége.)** A gyermekeknek számos, látszólag ártatlan játéka igen gyakran veszélyekkel jár, mert a gyermekek talán öntudatlanul is legtöbb esetben bizonyos előszeretettel oly játékokat üznek, melyeknél a nyaktörés sincs kizárva. Tegnap is majdnem emberhalál lett a vége egy ilyen »játéknak« Pellérdén. *Bozsó* János odaváló gazda Imre

nevű fia néhány gyerek pajtásával hintázott egy száll deszkán. Egyszerre az egyik fiu leugrott a deszkáról, mely felbillent és a kis Bozsó Imre oly szerencsétlenül esett le a deszkáról, hogy egy kőbe a fejét zúzta be. A gyermeket — kinek sérülése nem életveszélyes, de gyógyulása hosszabb időt igényel — beszállították a pécsi kórházba.

— **(Gazdag pincérek.)** Egy new-yorki német pincér, aki tiz év óta van alkalmazva a 2-ik avenue egyik vendéglőjében, megtakarított pénzéből a napokban házat vett magának 18,500 dollárért. Azt mondja, hogy sohse volt több hetibére 10 dollárnál, de a borralalók lehetővé tették neki, hogy családját jól elláthatta s ezenfelül még ily szép összeget takarított meg. A kellereknek New-York legelőkelőbb vendéglőiben nagyon csekély bérük van; néhány vendéglőben általában nincs is semmi bérük, de szívesen beírik a borralalókkal. A külföldiek már rég tudják, hogy a borralalókkal való visszaélés New-Yorkban sokkal nagyobb mértékben folyik, mint a világ bármely más részében. A vendég az általa elfogyasztottak árának körülbelül 10 százalékát fizeti borralalóul. Egy pincérnek, ki sok évig volt a Broadway egyik vendéglőjében alkalmazva, a tulajdonos egyszer azt az ajánlatot tette, hogy legyen üzlet-társává. A pincér az ajánlatot visszautasította, mert úgy vélekedett, hogy több a jövedelme, mint a tulajdonosnak. Pincér maradt s mikor meghalt, 35,000 dollárnyi vagyont hagyott hátra. A vendéglő tulajdonosa pedig időközben már csődöt mondott.

— **(A lókötők boszuja.)** Kovács János maissi lakostól még a nyár folyamán két lovat loptak el ismeretlen tettesek. A lovakat a tolvajok aztán eladták Kendős József somogyi lakosnak, ki azokat megvette ugyan, de az eladók ellen azonnal megtette a feljelentést, mert a lovak csekély árából sejtette, hogy azok lopott jószágok. A tetteseket így sikerült Kolompár Imre és János személyében elcsipni. A napokban pedig Kendős József istállójából kötöttek el ismeretlen tettesek egy pej csikót s a káros most azt sejtí, hogy lovat a becsukott tolvajok felbujtására boszúból lopta el valaki. Az ismeretlen tettes ellen most folyik a nyomozás.

— **(Szekér a járdán.)** Régi dolog már, hogy a városokban azért csinálnak utcahosszat kocsiutat, hogy a közlekedő járművek ne csináljanak galibát a járó-kelők között. Erről azonban ugylátszik megfélekedezett Ambrus János siklósi gazda, ki ma bent járván a városban, egy szigeti külvárosi lisztesbolt előtt, odaállt kocsijával a gyalogjáróra. A lovak, melyek — pihentetés céljából — csak fél istrángra voltak befogva s így szabadon mozogtak, fellöktek egy Rózsa Vincéné nevű kofaasszony öt éves leányát s kicsiny hijja volt, hogy el nem taposták. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek, mely gondoskodott arról, hogy a siklósi gazdának jövőben elmenjen a kedve kocsijával a gyalogjárón ácsorogni.

— **(Vesztett kutya garázdalkodása.)** Szent László pusztán már néhány nap óta rettegésben tartotta egy gyanus kinézésű kóbor kutya, mely legutóbb Sárosi József odavaló lakosnak az utcára tévedt sertését is megmarta. Tegnap végre sikerült Sütő

Imre gazdálkodónak a kóbor kutyát lelőni s most úgy a kutya tetemét, mint a megmárt sertést állatorvosilag fogják megvizsgálni, vajjon veszett volt-e a kóbor eb.

— **(Meglopott szatócs.)** Kohn János málomi szatócs panaszt emelt a hatóságnál, hogy az elmúlt éjjel eddig ismeretlen tettesek átmászva a ház kerítésén, az udvar felől behatoltak a boltjába s abból három forint készpénzt és körülbelül tiz forint értékű portékát elloptak. A tetteseket nyomozzák.

— **(Ártatlanok.)** Hogy Magyarországon mily alapos gyanú alapján fogják el és csukják be a polgárokat, azt egy nagy numerus bizonyítja. Az igazságügyi statisztikának a mult esztendei állapotokat megvilágító kimutatása szerint az 1898-dik közönséges esztendőben az ártatlanul vizsgálati fogságot szenvedett emberek száma 1334-re rugott. Tehát ezer és háromszázharminc négy polgárt tartóztattak le és tartottak fogva csak azért, mert az igazságszolgáltatás tévutra jutott s hebehurgyaságban leledzett. A ki mindezek után azt képzei, hogy ez az 1334 ember valami kárpótlást kapott, avagy erkölcsileg is rehabilitáltatott, az az ország legnaivabb teremtményei közé tartozik.

— **(Difteritisz az iskolában.)** Az utóbbi időkben sajnos tapasztaljuk, hogy a vidéki népiskolákban mind gyakoribb lesz a különféle ragályozó kórok fellépése. Valóságos csapásszámba megy a difteritisz, mely különböző falvakban egyre szedi áldozatait. A legutóbb Nagytótfalu községben lépett fel a difteritisz és az ottani népiskola ifjúsága között szedi áldozatait. Az iskolát alispáni rendeletre azonnal bizonytalan időig bezárták és fertőtlenítő eljárásokat szigorúan alkalmazták a veszedelmes járványos betegség meggátlása céljából.

— **(Nagy lopás Arányoson.)** Nagy Mihály arányosi lakos azon panaszt tette az ottani csendőrsőn, hogy éjnek idején ismeretlen tettesek kamarájába hatoltak és onnét mindent elvittek. Az ablakot törték be és az ablakon keresztül hatoltak a kamrába, hol Nagy Mihálynak elhelyezett két ládjából — melyek nyitva voltak — mindent elemeltek. Prémes dolmányát, felesége ruháit, az ő öltözekeit, a selyem kendőket, cipőket, ingeket, asztalterítőket, ágyneműeket élelmiszereket, de mindent, ami csak található volt, elpakoltak a kamarából. A kár meghaladja a 100 forintot. A járőr természetesen azonnal szigorú nyomozást indított minden irányban, de biz eddig minden eredmény nélkül.

— **(A megszegyenített Eiffel-torony.)** Buffalo-ban, az Egyesült-Államokban, e hónap elején óriási vasszerkezetű torony építését kezdték meg, a melynek magassága jóval nagyobb lesz a párisi Eiffel-toronyénál. A buffaloi torony 346 méter magas lesz, alapjának minden oldala pedig 120 méter. Az első emelet 71 méter magasságban lesz, a második 155-ben, a harmadik 242-ben, a negyedik 300-ban, az ötödik pedig a csúcsán. Az ötödik emeletnek a kiterjedése 98 négyzetméter lesz. Harminc négy villamos főlhuzó viszi a látogatókat az egyes emeletekre. Három mérnök és négy építész készítette az óriási torony tervét és vezeti a munkálatokat, a melyek egy millió dollárba kerülnek.

— **(Anya és leánya.)** Rendkívüli módon akart az élettől megválni egy anya és leánya, Pancer Franciska, német írónő. Mint Berlinből írják, az anya és leánya tegnap este együtt kimentek a teltovi-tó partjára, ott összekötötték egymást, s együtt ugrottak a vízbe. A hideg hullámok azonban észretérítették a leányt, a ki kétségbeesetten kiáltott segítségért. A parton a rendőrök meghallották a kiáltást s kifogták a két asszonyt. Már csak a leány volt életben, anyja holtan került a partra. Az ügyesség ma reggel elrendelte, hogy az orvosszakértők megvizsgálják. A nyomor kergette a végzetes elhatározásra a leányt, a ki azonban életben maradt — az anyja élete árán.

— **(A hercegnő és az omnibusz.)** Egy angol hercegnőről mesélik az alábbi történetecskét londoni ujságok. A hercegnő megunta a főuri passziókat és valamilyen különös élvezet után vágyott. Eszébe jutott, hogy még sohasem ült omnibuszon és elhatározta, hogy egy ilyen utazás lesz a küljönös élvezet. Mult vasárnap felszállott tehát omnibuszra, a mely zsufolásig megtelt utasokkal. A hercegnőt jobbra-balra taszigálták, a mi végre is nem volt inyére. Panaszszal fordult hát a kalauzhoz, a ki azonban letorkolta e szavakkal:

— No bizony, nem elég kényelmes a kocsim? Talán bizony üveges hintón szokott járnai a ténsasszony.

A hercegnőnek tehát megvolt az a különleges élvezete, hogy omnibuszon is ült, meg is szidták — a mi bizonyára nem igen esett még meg vele.

— **(A rendőrség titkaiból.)** Egy párisi rendőrtisztviselő érdekes dolgokat mond el a Le Journal hasábjain a rendőrség apró fogásairól. Az itt következő apróság is ebből a cikkből való. Amikor valami üldözött gonosztevő a rendőr elől szalad, üldözői csakhamar elvesztenék szem elől az utcák tömkelegében, ha nem tudnák, hogy a szökevény rendesen jobbra fordul. Ösztönszerűleg a jobb keze felől eső utcákba szalad s csak igen ritka eset, hogy ez erre számító rendőr cselvetése nem sikerül. Érdekes analogiája van ennek a megfigyelésnek a hajtóvadászaton: mint mondják, az üldözött vad is jobbfelé rohan a hajtók elől. Ugyanezt a jobboldal felé való gravitálást utcán elszabadult lovaknál és kutyáknál is látni.

— **(Hamis pénzverde a fegyházban.)** A saint-quenti fegyház udvarán Kaliforniában nemrég két hamis 25 centes pénzdarabot találtak és a mikor a vizsgálatot megindították, kitünt, hogy ezek a hamis pénzek benn a fegyházban készültek. A cellák kikutatásánál ugyanis hat 25 centes és négy 5 centes pénzek készítésére szolgáló formát találtak. A fegyencek nagyban gyártották a hamis pénzt és a mi a legszebb, sikerült azt közvetítők által a fegyházból kicsempészni és forgalomba hozni.

— **(A testi bajok, betegségek)** különösen az őszi nedves, hideg időjárással lépnek fel meghülések következtében. Ezek gyors ellensúlyozására szükséges, hogy gondoskodjék minden család oly háziszerről, mely e bajok enyhítését, gyógyítását eredményezi. Ilyen valóságos háziáldást képező, elismert rendkívül jó hatású szer Brázay Kálmán sós-borszesze, melynek használata sok ezer bizonylat szerint gyors enyhülést és gyógyulást

eredményez meghülesésetekben. Nátha, fejfájás csúsz és köszvény ellen bedörzsölés, fül vagy fogszakgatásnál vattára öntve bedugás, szemkatarusnál a szemhéj bedörzsölése és vizzel keverve a szembe csöpögtetése által köz-tudomás és elismerés szerint rendkívül gyors és jó hatása van. Brázay Kálmán sóborszeszt más készítményektől az üvegen látható címkéről lehet megkülönböztetni, melyen Brázay Kálmán, Muzeumkörut 23. sz. a. házának képe s a 19. és 20. védjegyszám van feltüntetve.

A veszedelmes kor. A nő életében két időszak van, a melyben különösen nagy gondot kell fordítani az egészségre. Az első időszak, a mikor a fiatal leányból asszony lesz. A második, az igazi veszedelmes kor, a mikor öregedni kezd és gyöngékedési betegsége gyak-

ran vérét és idegeit gyöngíti. Józan dolog tehát, hogy minden veszedelemnek elejét vegye. Erre a legjobb eszköz oly szernek alkalmazása, mely az idegeknek és a vérnek új jó erőt ad. A Pink-pilula ilyenkor csudálatos eredményt mutat.

Alkalmazni kell tehát a legcsekélyebb rendelkezésnél is. Belot Simon ur creuse-i (de Breloux, Deux-Sèvres) földbirtokos következő levele jó hatásukat bizonyítja nekünk:

— Harmincnyolc éves koráig nőm egészsége, jóllehet egy kissé érzékeny, mégis kielégítő volt. Ma negyvenhárom éves és néhány év óta egészsége komolyan meg van támadva. Szédülés, gyakori fülbántalom, hiszterikus ese-

tek csipőfájdalommal kísérve, heves oldalszurás és folytonos tőfájás teljesen kimerítette erejét. Mindezt gondolám, korának következménye.

Aggodalommal voltameltelve, féltem egy még nagyobb bajtól, a mi dőn jó csillagunk a Pink-pilulákkal ismertetett meg. Alkalmaztuk és oly eredménnyel, hogy az utasítást pontosan követve, rövid idő múlva

nőm teljesen helyreállt és pompás egészségét visszanyerte.

Ezért nem kell halogatni a gyógyítást és megismerve a Pink-piluláknak, mint a vér helyreállítójának valódi értékét, hasonló esetekben és minden oly betegségnél, mely a vér elgyengüléséből ered, rögtön alkalmazni kell a Pink-pilulát, mely használ minden gyöngeségnél; visszaadja a nő szép arcszínét, gyógyítja a vérszegénységet, sárgaságot, névralgiát és jó hatással van úgy a tulságos szellemi, mint testi megerőltetés ellen. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

— **(Hegedüs miniszter a cognac-gyárban.)** Hegedüs keresk. ügyi miniszter Fiumében létekor a kikötői építkezések megtekintése után kíséretével meglátogatta a Pfan-félé udvari cognac-gyárat is. A tulajdonosok maguk kalauzolták a magas vendéget,

ki első sorban a pároló finomító helyiségeket tekintette meg. Innét az egalizáló helyiséget és az éresre elraktározott cognac nagy mennyiségét szemlélte végig. Aztán sorba járta a töltő, felszerelő és csomagoló helyiségeket. Itt a figyelmét leginkább a töltő-készülék kötötte le, mely készülékekkel 15 perc alatt 600 palackot lehet megtölteni és a kellő kipakolással s vignettákkal ellátni. A hosszabb időt igénylő szemlét pompás villás reggeli szakította meg, melynél a miniszter több fajta cognacokat izelt meg, melyekről teljes elismerését fejezte ki. A miniszter a gyár tisztviselői közül többeket megszólításával tisztelt meg s Janovitz József igazgatótól többek közt megkérdezte, mekkora a beraktározott kész cognac mennyisége? Mire az igazgató készséggel tudatta, hogy a készlet 500.000 liter. Távozásakor a miniszter teljes meglepedését a következő szavakkal fejezte ki: »Igen örvendek, hogy Magyarországon ilyen haladást tapasztalok e téren, mely által természetesen nemcsak a külföldi cognac behozatalát csökkentjük, hanem, a külföld is elismerőleg fogadja hazai gyártmányainkat.« »Jó szerencsét!« kívánt bucsuzáskor a gyártulajdonosoknak a miniszter, kit lelkes ovációkban részesített a gyár személynete.

Művészet, irodalom.

○ **Velencei kalmár.** Már magában a vállalkozás is dicséretreméltó volt társulatunk fiatal drámai művésztől, *Sebestyén Gézától*, hogy eljátsza Shakespeare legnehezebb és legellenszenvesebb alakjainak egyikét, Shylockot, a velencei kalmárt. A közönség, ismervén Sebestyén eddigi szép sikerű alakításait, érdeklődött is az előadás iránt s elég szép ház

gény, halvány szentem! — fordult Gertrudhoz. Majd meglátja, milyen piros képe lesz egyszeriben minálunk. Jobb védő angyalt, mint a Boschka kisasszony, sehol sem foghat a szárnyánál fogva. Soha, sehol! No, jojkakát, — az Isten áldja meg magukat.

Gertrud észre se vette, már Schlommingerné Boschkát, majd őtet átölelte és cuppanósan megcsókolta s egyszerűen ellábalt.

Gertrud úgy érezte, mintha ez a csók kellemetlenül esett volna és hogy tulajdonképpen tiltakoznia kell ellene, de nem volt ereje hozzá. Régi erkölcsi előítéleteinek súlya erősen nehezedett rá — és nem tudott tőle szabadulni.

Boschka a szemével tréfásan nézett, mikor Schlommingerné kívül volt.

— Csakugyan kapott tőle egy csókot? — kérdezte — ugyan nem tehetek róla, de sajnálom; különben, nem érez más különöset.

— Nem, — szólt Gertrud álmosan nyujtózkodva — Boschka, magának Párisban teljesen igaza volt; az ember egészen hozzászokik az olyan emberekkel való érintkezéshez, mint a Schlommingerné.

— Igen, ez úgy van, a nélkül, hogy az ember tudná, mint történik — tette hozzá Boschka. Alapjában véve, mit árthat, ha az ember könnyű erkölcsű személyekkel érintkezik; hiszen az erkölcstelenség, nem ragadós betegség!

— Csak ha biztosan tudnám . . . — mormogja Gertrud. Azt hiszem az erkölcstelenség, — az, a melyet mi civilizált emberek annak nevezünk, némelyekre nézve

vékony, fehér, szinte szürkébe játszó lentakaró volt, a melyen még érzett a tisztaság szaga. Az asztalterítőn pedig egy üveg, benne sárga almabor; néhány étvágygerjesztő, sárga normann vajjal megtöltött fazék és más egyéb izes eledel, ezek mellett ritkán mázolt paraszttányérok, fekete csontnyelű evőeszközök, zöldes ivó poharak, — minden oly egyszerű, oly barátságos és ódon volt — az otthonosság poézisa.

A falon néhány színes rézmetszet, Napoleon, amint egy szánon az utcai gödörben heverő, meglagyott gránátosokhoz siet s alatta ez a cím:

Vive l'Empereur! (1812.)

Mellette egy tengeri csatakép. — Egyebekben semmi butor, csak még két három egyenes támlájú lőszörszék és egy nagy parasztláda.

— Hiszen ez oly szép, oly kedves és oly hangulatos; — kiáltott Gertrud — csak örökre maradhatna itt az ember.

A két lány újra átölelte egymást.

— Ugye csinos nálam minden, — akarom mondani nálunk — mondta Boschka — csak még a hálószo-báját akarom megmutatni. Ön bizonyára meg akar mosdani és átöltözni, mielőtt asztalhoz ül. Az alatt épp elkészül az enivaló.

A lépcső, a mely a két emeletet összekötötte, keskeny és meredek volt, a szoba kicsiny és szőnyegtelen. Kevés butor: egy ágy, egy pamlag, mosóasztal és két szék van benne; de itt is, mint az alsó teremben, minden ragyogott a tisztaságtól.

gyült össze tegnap este, a mely élénk figyelemmel kísérte Sebestyén alakítását. Ez az alakítás mindenképp előtt ment volt minden hátszándéktól. És ezt első sorban írjuk fel Sebestyén előnyére, a ki nem igyekezett kiaknázni Sheylock szerepének ama előnyeit, miket nyújt a sorsüldözött zsidó fátuma, nemeze, ki akár az egész őt felvonáson át nem tehetne mást, mint átkozódjék, sirjon és boszut álljon. Talán ő is így játsza meg szerepét, ha Sheylockot, mint *embert* akarja ábrázolni. Csakhogy Sheylock egész tragédiája nem egy ember tragédiája; az a tragédia az üldözött, a megvetett zsidó népe, melynek *tipusa* Sheylock és az ő fájalmában a zsidó nép fájalmában, megaláztatásában a zsidó nép megaláztatása s boszuerzetében a zsidó nép boszuerzete jajdul fel. Talán, ha mint embert ábrázolja, ha Sheylocknak mint egy egyénnek, mint egy kalmárnak, mint egy meggyalázott és boszuért égő lénynek érzelmeit igyekszik visszaadni: nagyobb lett volna a közönség egy részére a játék külső hatása, de igazabb semmi esetre sem lehetett volna, sőt igaz se lett volna. Éppen ezért Sebestyén alakításában nem lehetett nagy arányokat a hatás szolgálatába állítva látnunk; ezek helyett inkább az apróbb részletek voltak azok, melyek hatást keltettek és az alaknak az az egész jellegzetes megjatszása, mely elejétől végig rányomta Sheylock alakjára a tipikus bélyegét. Mikor alkuszik a kölcsönt kérő keresztényekkel, mindenben a megalázott zsidó faj érzete nyilatkozik meg benne, azzal az elkeseredett és bús harmóniával, mely meg van győződve tehetetlenségéről, mely csak átkozódni vagy sirni tud az örök nemezis miatt. De mikor Antonio olyan kezessegét ajánl, mely boszura képessé teszi Sheylockot, akkor megvillan arcán egy vonás, szemében egy tűzsugár és egész teste megrándul a gondolat alatt, hogy boszut áll-

hat egy keresztényen, ki üldözi, elnyomja, gyalázza a zsidót. Mikor leányát elveszti, akkor is mindig a zsidó kerekedik fölül apai fájalmán; leánya elvesztésénél jobban fájni neki, hogy kincseit is elvitte magával s most már ő nem folytathatja a pénzharcot a keresztények ellen s e fájalmát még tetézi, hogy leánya éppen egy kereszténnyel szökött meg. De e jelenetben mily igazsággal állította élénk Sebestyén ezt a két különbséget, mily hűséggel festette Sheylock fájalmát veszteségei miatt és örömét Antonio tönkrejutásán! S végül a törvényszéki jelenetben láttuk a zsidót, a ki erősebb, mint a keresztény; a kinek most joga van boszut állni egy keresztényen s ezzel megboszulni a meggyalázott zsidóságot. Sebestyén itt pompásan részletezte azt a küzdelmet, a mit e jogáért Sheylock folytat. Fél, hogy elveszti e jogát s elesik a boszutól s éppen ezért meg nem hajol, hanem törvény szerinti életet kér. És magasztalja a bölcs, igaz bírót, a ki mint egy új Dániel beszél — mert végre a zsidónak is igaza van! De mikor ebben is csalódik, akkor összetör, összeomlik egyszerre. Akkor eléri nemeze, el a bűnhődése; szinte összezsugorodik, szinte megtiport féreg lesz, mintha benne, egy emberben összpontosulna a zsidónép összes gyalázata. Mindezt Sebestyén Géza igaz ábrázolással, hűségesen árnyaló drámai hévvel és nagy természetességgel játszotta meg, mindenben kellően interpretálva Shakespeare gondolatait. Kitűnő alakítását a közönség sűrű tapsokkal honorálta s a tegnapi estét teljes sikerei sorába jegyezheti fel Sebestyén, a kitől eddigi szerepei s tegnapi Sheylockja után mind több és több jeles alakítást várhatunk.

Az előadás egyebekben is jó volt. Első sorban *Jeszzenszky* Irént kell említenünk, ki Portiát pompásan adta. *Baróthy* Irma is jól játszotta meg Jessica passzív szerepét, bár a

szerelmes és szerelmeért egy kereszténnyel is szökni képes leány bevét nem juttatta kellően érvényre. N. *Takács* Jolán kedves volt Nerissa kis szerepében is. Antoniot *Eátosi* Endre adta és megnyerő hangja igen illett az önfeláldozó jóbarát szerepéhez. *Könyves* Jenő Bassanioja példaképe volt az előkelő velencei lovagoknak. *Németh* János Gobbot szerepében keltett hangos derűtséget; *Nádasy* József pedig a csufondároskodó Gratianot játszotta meg igen jól. (→)

○ **Bakó László a Nemzeti Színházban.** *Bakó* László, a pécsi színtársulat jeles drámai művésze, Budapesten a Nemzeti színházban lépett fel két előadáson. Szerdán délután a »Szigetvári vértanúk«-ban, tegnap este pedig az »Iskarióth«-ban játszott. Ez utóbbi szerepében úgy magas páthoszában, mint megtört kétségbeesésében erős, megrázó, hatalmas hangot adott a Messiás árulójának. A lapok szerint mindinkább beváltja a fiatal színész azt a reményt, melyet tehetségéhez fűztek.

○ **A vidéki színészet rendezése.** Évek óta húzódik már a vidéki színészet országos ujjászervezésének kérdése. Most, hogy a színészegyesület új alapszabályai elkészültek, mint értesülünk, a belügyminiszter utasította a színészeti ügyek vezetőjét, hogy a vidéki színészetnek kerületi rendszerrel és évi százezer forintos állami segítséggel való rendezését készítse elő. A jövő évi költségvetésben harminchatezer forint szubvenció szerepel a vidéki színházak javára; 1901-ben azonban a végleges ujjászervezés mindenesetre megtörténik.

A PÉCSI NEMZETI SZÍNHÁZ heti műsora.

Hétfő, nov. 6. *V. László* történelmi színmű. Itjusági előadás mérsékelt helyárrakkal.

Kedd, nov. 7. *Zsidónő*. (Halevy operája.)

A pamlagon csinos himzett terítő volt; az ágyon ugyanolyan. A falon néhány tanulmányfő díszlett; a nyitott ablak széles párkányán virágos üveg volt. Az ablakon erősen áradt be a friss, pompás levegő.

Egy-két ruhát kiszedtem önnek a magaméiból, hogy ne kelljen mindjárt a kipakkolással bajlódnia. Holnap, vagy ha úgy tetszik, étkezés után szívesen segíték benne. viz, meg törülköző talán elég lesz itt. Ha még valamire szüksége lesz, dugja ki a fejét az ajtón s kiabálja: Lizi! mert villamos csengőkkel még nem vagyunk berendezve.

Ezekkel a szavakkal a fiatal leány visszavonult.

Midőn Gertrud később egyért-másért lejött, — az utiportól szabadon, a hideg víztől fölfrissülve, tiszta mosóblúzban és ugyanolyan barna szoknyában (mindkettő Boschka garderobjából való volt) — egész új embernek érezte magát. Mintha a nehéz, szorító városi ruhákkal feszes, poros városi életének minden súlyát is lerázta volna magáról.

— Már előbb érte akartam jönni — mondta Boschka — a leves már tálalva van. Ezenkívül még sült csirke lesz s az ön megérkezésének ünnepére baracklekváros gombóc.

— Hiszen ez fölséges! — kiáltott föl Gertrud. — És én ugyis olyan éhes vagyok.

És valójában. Olyan hatalmas étvágya volt, a minővel már nem evett, a mióta elutazott a kedves emlékü Lindenheimből.

— De mindig nem vagyunk ilyen költekezők, — folytatta Boschka, örüve vendégének megelégedettségén. Azután, szinte félve, hogy a vallomása kellemetlen lesz

egy kissé pirultan hozzátette: Meleg hus nincs minden nap; kétszer egy héten bőjtölünk. Én katolikus vagyok és a tengeri hal nagyon olcsó. Ugye, ön előtt idegen dolog ez a takarékoság?

— Ó nem! Nagyon helyes, — mondta Gertrud. — Azt hiszi, én nem takarékoskodom? De mindeddig nem sejtettem, hogy ilyen kedvvel lehet takarékoskodni. Hiszen ön kedvesebben takarékoskodik — mint más költekezik!

Mikor a két festőnő lecsendesítette az étvágát, a háziasszony — barátságos, kedves arcú nő, fehér főkötővel — belépett, hogy az asztalt lerakja és a jó konyhájának járó bököket fogadja. Akkor kávé telt a fiatal leányok elébe.

Gertrud a zsölyébe dőlt és a bágyasztó, jóleső dolce far niente-nek karjaiba dobta magát.

Kivülről a hullámverés zaja csapta meg fülét; az orrához kellemes aromás füvek illata ért. Mindez olyan bódító volt s Gertrudnak lecsukódtak a szempillái.

Majd fölébresztette valami; a Schломinger Jenny asszony hangja. Vörös baret volt a fején, erősen fehérített flanel ruha rajta s a mikor belépett, kezében nagy üveg volt.

— Egy kis kölni vizet hoztam csak magának, lelkem! — mondta. Aztán sohse tartson, ha zavarom. Nem én. Tessék lelkem, vegye el és én már nem is vagyok itt.

Letette az üveget az asztalra.

— A magam gyártmánya, ugy ám! — mondta büszkén. No de maga igazán szépen lakik itt. No az isten megáldja, Boschka kisasszony, — magát is édes, sze-

Szerda, nov. 8. dr. Szeleburdi. Vigjáték. Itt először.

Csütörtök, nov. 9. Othello. Dráma.

Péntek, nov. 10. Szulamith. Nagy operette. Itt először.

Szombat, nov. 11. Ugyanez.

Folyó sz. 37. Idénybérlet 37. sz. Páratlan bérlet.

Nemzeti Színház.

Szombat, 1899. november 4-én.

Királyszöktetés.

Regényes operette 3 felvonásban. Irta Klein Hugó. Fordította Fenyéri Mór. Zenéjét szerette: Kerner József. (Rendező: Tiszay.)

SZEMÉLYEK:

Richard	Kozma	Guttenstein	Tibor
Lipót	Delli	Nordeck	Szekula
Blondel	Mezey	Tichtenali	Nádas
Keselyükövi	Tiszay		

Vasárnap, nov. 5-én délután 3 órakor fél helyárral

Nebántsvirág.

Este fél 8 órakor

Zsuzsika.

Törvénykezés.

§ Megrögzött tolvaj. Egy megrögzött tolvaj állt ma a pécsi kir. törvényszék büntető tanácsa előtt, mely már három ízben ítélte el rövid időközökben a folytonos tolvajlásért. Boskovics Jánosnak hívják s baranya-baáni lakos, tettét beismeri. 1892. szeptember 21-én történt, hogy Bosnyák Vinkóné vásznát, mely fehérités céljából volt kiterítve, ellopta. A vázsont elkótyavetyélte Gyurgyovics Gyurónak 17 forint 50 krajcárért. Október 18-án pedig Koller Józsefné üzletéből lopott. Felmászott az ablakpárkányra és a betört ablakon át a zárat kinyitotta s feltárva az ablakot, azon be nyult és 1 frt 50 krt elemelt. Többszöri lopás büntette miatt ma a kir. törvényszék ítélő bírósága 2 havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ügyész a vádlott terhére felebezett.

§ Itéletki hirdetés. Adler Sándor mohácsi gépkereskedőt a pécsi kir. törvényszék annak idején több rendbeli csalás büntette és vétsége miatt, továbbá magánokirathamisításért 5 évi fegyházra ítélte. A kir. tábla 8 évi fegyházra emelte a büntetést. Miként megirtuk már, a kir. kuria helybenhagyta a pécsi kir. törvényszék ítéletét, mely ítéletet ma hirdették ki Adler Sándor előtt. Büntetéséből 2 évet és 10 hónapot a vizsgálati fogság idejével kitöltöttnek vettek.

§ A papucshős. Nem olyan papucshős-ről van szó, a kit a felesége vesz pártfogása alá és papucshőssé avat, hanem egy falusi bíróról, a ki a falu félszemü bakterját a papucsával képelte fel alaposan. Blandl József babarci bíró volt a vádlott, Hergenröder János pedig a sértett. A bírót Hergenröder hatóság elleni erőszak és súlyos testi sértés vétségével vádolta. Május elsején ugyanis a faluban bérálás volt és a bérálás után vigan szót a muzsika szókéső estig. A fél falu mulatott. Ejjelkor a bíró haza ment a tanítótól, de nemsokára ingben és alsóruhában kijött lakásáról és a két éjjeli őrt, kiknek egyike vak, Hergenröder Jánost és Rech Jánost a papucsával felpotozta, botjával megüt-

legelte. Rech János elállott a panasztól s csak a bíró ellen mint tanu szerepelt. Azt állították, hogy a bíró boszúból verte meg őket, mert a lopást, mely a bíró lakásán történt, nem vették észre. A vád azonban nem lett bebizonyítva, a panaszosok már öregek és megbízhatatlanok. Azonkívül a bíróval ellenséges viszonyban éltek. A bírónak volt egy tanuja, a ki alibijét bizonyította. A tanu Groszmann Ádám erősen állította, hogy a nevezett éjszakán a bíró másutt volt elfoglalva és így nem lehet ő a tettes. A törvényszék a bírót felmentette, de az ügyész felebezett, mert egyik tanut sem hiteltették meg.

§ Gyilkos cseléd. Szántó György kútmester feleségét Pakson a múlt év októberében Eberling Ferenc cseléd, mert az asszony az örökös éjszakázásért folytonosan szidta, fej-szével agyonverte. A szegzárdi törvényszék a gyilkost életfogytig tartó fegyházra ítélte. A pécsi kir. tábla 15 esztendőre enyhítette az ítéletet. A kuria ma az elsőbíróság ítéletét hagyta helyben.

Közgazdaság.

□ Dohánybeváltási határnapok. A pénzügyminiszterium most küldte szét a dohánybeváltási határnapokról szóló értesítését. E szerint a dohánybeváltás a faddi körzetben december 11-én, a barcsi körzetben december 18-án kezdődik.

TÁVIRATOK.

— **Stefánia esküvője.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Stefánia főhercegnő esküvőjét a jövő évi májusra elhalasztották. A főhercegnő addig részt fog venni az összes udvari ünnepélyeken és e célra már meg is rendelte toalettejeit. Azokat a bécsi bálbizottságokat, melyek az özvegy trónörökösnek védnöksége alatt állnak, már értesítették, hogy a főhercegnő a patronátust megtartja.

— **A transzváli háboru.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Lisszabonból írják, hogy egy angol hadihajó a delogeai öbölben rálőtt egy vitorlás hajóra, mely befutott a kikötőbe a nélkül, hogy kitűzte volna a lobogót. Kitűnt, hogy a vitorlás angol hajó volt.

A párisi Havas-ügynökség közlése szerint az angol hadügyminiszterium kijelenti, hogy nincs tudomása arról, hogy Colenso bevétellett és Ladysmith teljesen körül van zárva.

— **A veszedelmes üstökös.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Valparaizonál látható a „Biela“ nevű üstökös, melynek november 13-án kell a csillagászok kiszámítása szerint a földdel összeütköznie. E napon oly csillagbullás lesz, melyet e nemzedék még nem látott. Az üstökös megjelenésére óriási pánik tört ki Valparaizonban.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
 SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIJS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

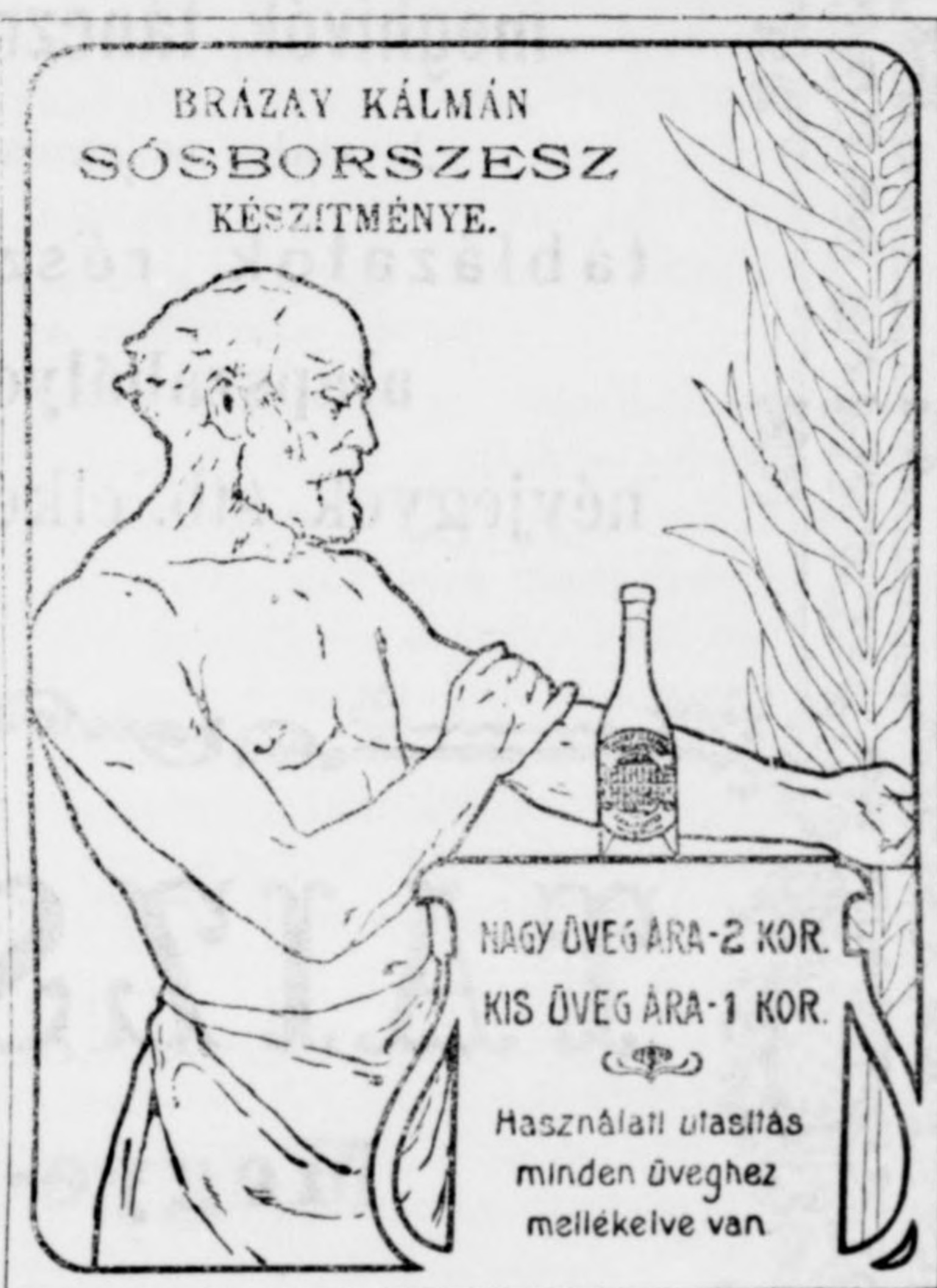
Egy régi, értékes

álló óra,

melyet 3 havonként kell felhuzni s mely az órák- és percekén kívül naptár-mutatóval is el van látva,

50 frtért eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Világhírű, rendkívül jó hatású háziszor bedörzsolés által, meghűléses esetekben: eszű, köszvény és fűlszakgatásnál, hurutos szembajoknál, toroklobnál, difteritisznél, fogfájásnál, migrain, hajhullás és lábizzadás ellen. Gyúrógyógymódra (massage) orvosi tekintélyek által ajánlott kiváló szer. Használati utasítás, melyben minden egyes baj ellen miként alkalmazása e szernek részletesen le van írva, minden üveghez mellékelve van.

Gyártási hely Budapest.

Kapható minden fűszerkereskedésben és gyógyszerárban.

Számos elismerő levél a világ minden részéből.

Köhögőknek

legajánlatosabb a

Kayser-féle mell-cukorka.

2480 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány a legnagyobb mértékben igazolja, hogy köhögéskor, rekedtségnél, meghűlésnél és elnyálkásodásnál utolérhetlen szer.

1 csomag ára 20 kr.

Biztos siker
 étvágytalanság, gyomor-fájás és gyomor-rontás esetén a Kayser-féle bors-caramell.

Eredeti csomagokban 20 krjával
Benczenleitner Sándor
 cukrász-üzletében Pécsen.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok,
körlevelek, számlák, falragaszok,
meghívók, tánczrendek,
hivatalos és gazdasági
táblázatok, részvények,
alapszabályok,
névjegyek stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

fel van szerelve

papirmetsző,
sodronyfüző,
perforirozó,
számozó,
aranyozó

stb. géppel, melyek segélyével
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
munkáig minden elkészíthető.

TAIZS JÓZSEF, PÉCS

Megye- és Mária-uteza sarkán.

Nyomtatvány-raktárából

körjegyzői,

papi és ügyvédi nyomtatványok

jó papiron olcsó árért kaphatók.

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

különféle levélpapírok,

(Röntgen-fél) sugaraknak ellenálló,

kerékpár-jelvényes stb.)

kaphatók.

Kuhn-féle író-tollak

nagy választékban.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.